

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1947

Vyhlášené: 13.03.1947 Časová verzia predpisu účinná od: 13.03.1947 do: 30.08.1965

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

30.

VYHLÁŠKA ministra zahraničných vecí

ze dne 16. ledna 1947

o chartě Spojených národů a statutu Mezinárodního soudního dvora, sjednaných dne 26. června 1945 na konferenci Spojených národů o mezinárodní organizaci, konané v San Francisku.

Na konferenci Spojených národů o mezinárodní organizaci, konané v San Francisku ve dnech 25. dubna - 26. června 1945, byla státy, zastoupenými na konferenci, sjednána a dne 26. června 1945 podepsána charta Spojených národů spolu se statutem Mezinárodního soudního dvora. Charta se statutem byla ratifikována presidentem republiky dne 19. září 1945 a ratifikační listina byla složena u vlády Spojených států a amerických dne 19. října 1945.

Charta se statutem nabyla podle čl. 110 účinnosti dne 24. října 1945.

Jako původní členové Spojených národů ratifikovaly chartu se statutem tyto státy: republika Čínská, Francie, Svaz sovětských socialistických republik, Spojené království Velké Britannie a Severního Irska, Spojené státy americké, Argentina, Brazílie, Běloruská sovětská socialistická republika, Chile, Kuba, republika Československá, Dánsko, republika Dominikánská, Egypt, Salvador, Haiti, Iran, Libanon, Lucembursko, Nový Zéland, Nicaragua, Paraguay, Filipiny, Polsko, Saudská Arabie, Syrie, Turecko, Ukrajinská sovětská socialistická republika, Jugoslavie, Řecko, Indie, Peru, Austrálie, Liberie, Costa Rica, Kolumbie, Jihoafrická Unie, Mexiko, Kanada, Panama, Habeš, Bolivie, Venezuela, Guatemala, Norsko, Nizozemí, Honduras, Uruguay, Ecuador, Irak a Belgie.

Dodatečně (podle článku 4. charty) za členy Spojených národů byly přijaty tyto státy: Island, Afganistan, Švédsko a Siam.

Charta a statut byly sjednány v jazyku anglickém, francouzském, čínském, ruském a španělském. Původní texty byly vydány fotostatickou cestou (faksimile) státním departementem Spojených států amerických; v Úředním listě bude oznámeno, kde bude možno tuto pětijazyčnou publikaci zakoupiti.

V příloze této vyhlášky se uveřejňuje český překlad charty a statutu.

Dr. Clementis v. r.

státní tajemník ministerstva zahraničních věcí.

**Příloha k vyhlášce č. 30
1947 Sb.**

(Překlad.) CHARTA SPOJENÝCH NÁRODŮ MY, LID SPOJENÝCH NÁRODŮ, JSOUCE ODHODLÁNI uchrániti budoucí pokolení metly války, která dvakrát během našeho života přinesla lidstvu nevýslovné strasti, prohlásiti znova svou víru v základní lidská práva, v důstojnost a hodnotu lidské osobnosti, v rovná práva mužů i žen a národů velikých i malých, vytvořiti poměry, za nichž mohou býti zachovány spravedlnost a úcta k závazkům plynoucím ze smluv a jiných zdrojů mezinárodního práva a podporovati sociální pokrok a zlepšovati životní úroveň ve větší svobodě, A K TOMU CÍLI pěstovati snášenlivost a žiti spolu vzájemně v míru jako dobří sousedé, sjednotiti své síly k zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, přijmouti zásady a zavést metody zajišťující, aby ozbrojené síly nebylo užíváno leč v společném zájmu, a používati mezinárodního ústrojí na podporu hospodářského a sociálního povznesení všech národů, ROZHODLI JSME SE SDRUŽITI SVÉ ÚSILÍ, ABYCHOM DOSÁHLI TĚCHTO ZÁMĚRŮ. Proto se naše vlády skrze své zástupce, kteří se shromáždili v městě San Francisku a předložili své plné moci, jež byly shledány v dobré a náležité formě, dohodly na této chartě Spojených národů a zřizují tímto mezinárodní organizaci zvanou Spojenými národy.

**KAPITOLA I.
Cíle a zásady.****Článek 1.**

Cíle Spojených národů jsou tyto:

1. zachovati mezinárodní mír a bezpečnost a k tomu cíli podnikati účinná kolektivní opatření, aby se předešlo a odklidila ohrožení míru a byly zkruseny útočné činy neb jiná porušení míru a bylo dosaženo pokojnými prostředky a v shodě se zásadami spravedlnosti a mezinárodního práva úpravy nebo řešení těch mezinárodních sporů neb situací, které by mohly vésti k porušení míru;
2. rozvíjeti mezi národy přátelské vztahy, založené na úctě k zásadě rovnoprávnosti a sebeurčení národů, a činiti jiná vhodná opatření na posílení světového míru;
3. uskutečňovati mezinárodní součinnost řešením mezinárodních problémů rázu hospodářského, sociálního, kulturního nebo humanitního a podporováním a posilováním úcty k lidským právům a základním svobodám pro všechny bez rozdílu plemene, pohlaví, jazyka nebo náboženství; a
4. býti střediskem, které by uvádělo v soulad počiny národů při dosahování těchto společných cílů.

Článek 2.

Organisace a její členové, jdouce za cíli prohlášenými v článku 1, budou jednati podle těchto zásad:

1. Organisace je založena na zásadě svrchované rovnosti všech svých členů.
2. Všichni členové plní poctivě závazky, které převzali podle této charty, aby tak sobě všem zajistili práva a výhody z členství plynoucí.
3. Všichni členové urovnávají své mezinárodní spory pokojnými prostředky, tak aby mezinárodní mír i bezpečnost a spravedlnost nebyly ohrožovány.
4. Všichni členové se vystříhají ve svých mezinárodních stycích hrozby násilím neb použití násilí ať proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti kteréhokoli státu, ať jakýmkoli jiným způsobem neslučitelným s cíli Spojených národů.
5. Všichni členové poskytnou organizaci Spojených národů veškerou pomoc při každé akci, kterou podnikne podle této charty, a vystříhají se poskytovat pomoc kterémukoli státu, proti němuž organisace Spojených národů podniká preventivní nebo donucovací akci.

6. Organizace se postará o to, aby podle těchto zásad jednaly i státy, které nejsou členy Spojených národů, pokud toho bude třeba k zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.
7. Žádné ustanovení této charty nedává organizaci Spojených národů právo, aby zasahovala do věcí, které podstatně patří do vnitřní pravomoci státu, ani nezavazuje členy, aby takové věci podrobovali řešení podle této charty; tato zásada však nebrání, aby se nepoužilo donucovacích opatření podle kapitoly VII.

KAPITOLA II.

Členství.

Článek 3.

Původními členy Spojených národů jsou státy, které, zúčastnivše se konference Spojených národů o mezinárodní organizaci v San Francisku nebo podepsavše předtím prohlášení Spojených národů ze dne 1. ledna 1942, podepíší a ratifikují tuto chartu podle článku 110.

Článek 4.

1. Do organizace Spojených národů mohou být jako členové přijaty všechny mírumilovné státy, které přijmou závazky obsažené v této chartě a podle soudu Organizace jsou způsobilé a ochotné plnit tyto závazky.
2. O přijetí každého takového státu za člena Spojených národů rozhodne Valné shromáždění na doporučení Rady bezpečnosti.

Článek 5.

Člen Spojených národů, proti kterému byla Radou bezpečnosti podniknuta preventivní neb donucovací akce, může být na její doporučení Valným shromážděním zbaven výkonu členských práv a výsad. Výkon těchto práv a výsad může být obnoven Radou bezpečnosti.

Článek 6.

Člen Spojených národů, který stále porušuje zásady této charty, může být Valným shromážděním na doporučení Rady bezpečnosti z Organizace vyloučen.

KAPITOLA III.

Orgány.

Článek 7.

1. Jako hlavní orgány Spojených národů se zřizují: Valné shromáždění, Rada bezpečnosti, Hospodářská a sociální rada, Poručenská rada, Mezinárodní soudní dvůr a sekretariát.
2. Podle této charty mohou být zřízeny pomocné orgány, které by se ukázaly potřebnými.

Článek 8.

Organizace Spojených národů nezavede žádných omezení způsobilosti mužů a žen, pokud jde o rovnoprávnou účast v jakékoli funkci v jejích hlavních i pomocných orgánech.

KAPITOLA IV.

Valné shromáždění.

Složení.

Článek 9.

1. Valné shromáždění se skládá ze všech členů Spojených národů.
2. Každý člen má ve Valném shromáždění nejvýše pět zástupců.

Úkoly a pravomoc.

Článek 10.

Valné shromáždění může projednávat všechny otázky neb věci, které patří do rámce této charty nebo se týkají pravomoci a úkolů orgánů touto chartou stanovených a může - s výjimkou ustanovení článku 12 - členům Spojených národů, Radě bezpečnosti neb oněm i této zároveň činiti doporučení o všech takových otázkách neb věcech.

Článek 11.

1. Valné shromáždění může pojednávat o obecných zásadách součinnosti pro zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, zahrnujíc v to zásady řídicí odzbrojení a úpravu zbrojení, a může činiti doporučení ve věci těchto zásad členům, Radě bezpečnosti neb oněm i této zároveň.
2. Valné shromáždění může projednávat veškeré otázky týkající se zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, které mu byly předloženy některým členem Spojených národů nebo Radou bezpečnosti nebo podle článku 35, odstavec 2 státem, který není členem Spojených národů, a - s výjimkou ustanovení článku 12 - může o všech takových otázkách činiti doporučení státu nebo státům, jichž se věc týká, nebo Radě bezpečnosti neb oněm i této zároveň. Každá otázka, v které je třeba akce, bude Valným shromážděním postoupena Radě bezpečnosti buď před rozpravou nebo po ní.
3. Valné shromáždění může upozorniti Radu bezpečnosti na situace, které by mohly ohroziti mezinárodní mír a bezpečnost.
4. Pravomoc Valného shromáždění stanovená v tomto článku neomezuje obecný dosah článku 10.

Článek 12.

1. Pokud Rada bezpečnosti vykonává ve věci některého sporu nebo situace úkoly jí určené touto chartou, Valné shromáždění neučiní žádného doporučení stran takového sporu nebo situace, ledaže o to Rada bezpečnosti požádá.
2. Generální tajemník zpraví za souhlasu Rady bezpečnosti Valné shromáždění při každém zasedání o všech věcech, týkajících se zachování mezinárodního míru a bezpečnosti a projednávaných Radou bezpečnosti; a podobně ihned zpraví Valné shromáždění nebo, jestliže nezasedá, členy Spojených národů, jakmile Rada bezpečnosti přestane o takové věci jednati.

Článek 13.

1. Valné shromáždění dává podnět k studiu a činí doporučení s tím cílem,
  - a) aby byla podporována mezinárodní součinnost na poli politickém a aby byl posilován pokrok v rozvoji mezinárodního práva a jeho kodifikace;
  - b) aby byla podporována mezinárodní součinnost na poli hospodářském, sociálním, kulturním, výchovném a zdravotním a aby bylo usnadněno uskutečňování lidských práv a základních svobod pro všechny bez rozdílu plemene, pohlaví, jazyka nebo náboženství.
2. Jinaká odpovědnost, úkoly a pravomoc Valného shromáždění ve věcech zmíněných shora v odstavci 1 b jsou stanoveny v kapitolách IX a X.

Článek 14.

S výhradou ustanovení článku 12 může Valné shromáždění doporučovati opatření pro pokojnou úpravu každé situace jakéhokoli původu, má-li za to, že by mohla ohroziti obecné blaho nebo přátelské vztahy mezi národy, zahrnujíc v to situace vznikající z toho, že byla porušena ustanovení této charty, která určují cíle a zásady Spojených národů.

Článek 15.

1. Valné shromáždění dostává výroční i zvláštní zprávy od Rady bezpečnosti a jedná o nich; tyto zprávy obsahují hlášení o opatřeních, o kterých Rada bezpečnosti rozhodla nebo která učinila, aby byl zachován mezinárodní mír a bezpečnost.
2. Valné shromáždění dostává zprávy od jiných orgánů Spojených národů a jedná o nich.

Článek 16.

Valné shromáždění vykonává v soustavě mezinárodního poručení ty úkoly, které jsou mu určeny v kapitolách XII a XIII, zahrnujíc v to schvalování poručenských úmluv pro oblasti, které nejsou označeny jako vojensky důležité.

Článek 17.

1. Valné shromáždění jedná o rozpočtu Organizace a schvaluje jej.
2. Náklady Organizace nesou členové podle rozvrhu usneseného Valným shromážděním.
3. Valné shromáždění projednává a schvaluje finanční a rozpočtové dohody se zvláštními orgány dotčenými v článku 57 a zkoumá správní rozpočty takových zvláštních orgánů a činí jim za tím účelem doporučení.

Hlasování.

Článek 18.

1. Každý člen Valného shromáždění má jeden hlas.
2. O důležitých otázkách rozhoduje Valné shromáždění dvoutřetinovou většinou členů přítomných a hlasujících. Mezi takovými otázkami jsou: doporučení týkající se zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, volby nestálých členů Rady bezpečnosti, volby členů Hospodářské a sociální rady, volby členů Poručenské rady podle odstavce 1 c článku 86, přijímání nových členů do organizace Spojených národů, stavení členských práv a výsad, vylučování členů, otázky týkající se účinkování soustavy poručenské a otázky rozpočtové.
3. O jiných otázkách, mezi něž patří určení dodatkových tříd otázek, o kterých má být rozhodováno dvoutřetinovou většinou, se rozhoduje většinou členů přítomných a hlasujících.

Článek 19.

Člen Spojených národů, který je v prodlení s placením svých příspěvků Organizaci, nemá práva hlasu ve Valném shromáždění, jestliže se částka jeho nedoplatků rovná částce příspěvků, k nimž je povinen za předcházející dvě plná léta, nebo je-li vyšší. Valné shromáždění může přesto dovoliti takovému členu, aby hlasoval, je-li přesvědčeno, že neplacení je způsobeno okolnostmi, které nejsou v členově moci.

Řízení.

Článek 20.

Valné shromáždění se schází k pravidelným ročním zasedáním a takovým zasedáním zvláštním, jak poměry vyžadují. Zvláštní zasedání svolává generální tajemník na žádost Rady bezpečnosti nebo většiny členů Spojených národů.

Článek 21.

Valné shromáždění se usnáší na svém jednacím řádě. Svého předsedu volí pro každé zasedání.

Článek 22.

Valné shromáždění může zřídit takové pomocné orgány, kterých je po jeho soudu třeba k provádění jeho úkolů.

**KAPITOLA V.
Rada bezpečnosti.**

Složení.

Článek 23.

1. Rada bezpečnosti se skládá z jedenácti členů Spojených národů. Republika Čínská, Francie, Svaz sovětských socialistických republik, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku a Spojené státy americké jsou stálými členy Rady bezpečnosti. Valné shromáždění volí šest národů jako nestálé členy Rady bezpečnosti, náležitě hledíc především k tomu, jak členové Spojených národů přispívají k zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, k ostatním cílům Organizace, jakož i k spravedlivému rozdělení po stránce zeměpisné.
2. Nestálí členové Rady bezpečnosti se volí na dobu dvou let. Při první volbě nestálých členů budou však tři zvoleni na dobu jednoho roku. Vystupující člen nemůže být ihned volen znovu.
3. Každý člen Rady bezpečnosti má jednoho zástupce.

Úkoly a pravomoc.

Článek 24.

1. Aby byla zabezpečena rychlá a účinná akce organizace Spojených národů, svěrují její členové Radě bezpečnosti základní odpovědnost za zachování mezinárodního míru a bezpečnosti a je mezi nimi shoda o tom, že Rada bezpečnosti, vykonávajíc své povinnosti v rámci této odpovědnosti, jedná jejích jménem.
2. Vykonávajíc tyto povinnosti, Rada bezpečnosti postupuje podle cílů a zásad Spojených národů. Zvláštní pravomoc daná Radě bezpečnosti pro konání těchto povinností je stanovena kapitolami VI, VII, VIII a XII.
3. Rada bezpečnosti předkládá Valnému shromáždění k projednání výroční a podle potřeby i zvláštní zprávy.

Článek 25.

Mezi členy Spojených národů je shoda o tom, že přijmou a splní rozhodnutí Rady bezpečnosti podle této charty.

Článek 26

Rada bezpečnosti má za úkol, aby za pomoci výboru vojenských štábů, dotčeného v článku 47, vypracovala a členům Spojených národů předložila plány na vybudování soustavy pro úpravu zbrojení, aby se tak mezinárodnímu míru a bezpečnosti dostalo pevného základu a trvání a aby při tom bylo k zbrojení odváděno co nejméně z lidských a hospodářských zdrojů světa.

Hlasování.

Článek 27.

1. Každý člen Rady bezpečnosti má jeden hlas.
2. O věcech řízení rozhoduje Rada bezpečnosti kladnými hlasy sedmi členů.
3. Ve všech ostatních věcech Rada bezpečnosti rozhoduje kladnými hlasy sedmi členů, v tom hlasy všech stálých členů; rozumí se však, že se při rozhodnutích podle kapitoly VI a podle odstavce 3 článku 52 strana ve sporu zdrží hlasování.

Článek 28.

1. Rada bezpečnosti je uspořádána tak, aby byla schopna působiti nepřetržitě. Každý člen Rady bezpečnosti je k tomu cíli v sídle Organizace stále zastoupen.
2. Rada bezpečnosti koná pravidelné schůze, na kterých každý její člen může, jestliže si toho přeje, býti zastoupen členem vlády nebo jiným zástupcem zvláště určeným.
3. Rada bezpečnosti může konati schůze také jinde než v sídle Organizace, a to tam, kde to po jejím soudu nejvíce usnadní její činnost.

Článek 29.

Rada bezpečnosti může zřídit takové pomocné orgány, kterých je po jejím soudu třeba k provádění jejich úkolů.

Článek 30.

Rada bezpečnosti se usnáší na svém jednacím řádě, zahrnujíc v to i způsob volby jejího předsedy.

Článek 31.

Každý člen Spojených národů, který není členem Rady bezpečnosti, může se bez práva hlasu účastnit rozpravy o kterékoli otázce vznesené na Radu bezpečnosti, kdykoli tato má za to, že zájmy tohoto člena jsou zvláště dotčeny.

Článek 32.

Je-li stranou ve sporu, o němž jedná Rada bezpečnosti, člen Spojených národů, který není členem Rady bezpečnosti, nebo stát, který není členem Spojených národů, bude pozván, aby se bez práva hlasu účastnil rozpravy o sporu. Pro účast státu, který není členem Spojených národů, stanoví Rada bezpečnosti podmínky, jaké považuje za správné.

**KAPITOLA VI.
Pokojné řešení sporů.****Článek 33.**

1. Strany ve sporu, jehož trvání by mohlo ohrozit zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, budou především usilovat o jeho řešení vyjednáváním, šetřením, zprostředkováním, řízením smírcím, rozhodcím neb soudním, použitím orgánů neb ujednání oblastních nebo jinými pokojnými prostředky podle vlastního výběru.
2. Rada bezpečnosti, uzná-li to za potřebné, požádá strany, aby urovnaly svůj spor takovými prostředky.

Článek 34.

Rada bezpečnosti může konati šetření o každém sporu nebo každé situaci, která by mohla vésti k mezinárodním třenicím nebo způsobiti spor, aby rozhodla, zdali trvání sporu nebo situace by mohlo ohrozit zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

Článek 35.

1. Každý člen Spojených národů může upozornit Radu bezpečnosti nebo Valné shromáždění na každý spor nebo každou situaci rázu dotčeného v článku 34.
2. Stát, který není členem Spojených národů, může upozornit Radu bezpečnosti nebo Valné shromáždění na každý spor, v němž je stranou, jestliže předem přijme, pokud jde o ten spor, závazky pokojného řešení stanovené touto chartou.
3. Jednání Valného shromáždění ve věcech, na které bylo upozorněno podle tohoto článku, se řídí ustanoveními článku 11 a 12.

Článek 36.

1. Rada bezpečnosti může v kterémkoli údobí sporu rázu dotčeného v článku 33 nebo v situaci podobného rázu doporučit vhodné řízení neb postup pro úpravu.
2. Rada bezpečnosti povinně přihlédne ke všem způsobům řízení, které strany již přijaly pro řešení sporu.

3. Činíc doporučení podle tohoto článku, Rada bezpečnosti rovněž povinně přihlédne k tomu, že obecným pravidlem právní spory mají býtí vznášeny na Mezinárodní soudní dvůr podle ustanovení jeho statutu.

Článek 37.

1. Jestliže ve sporu rázu dotčeného v článku 33 jej strany neurovnají prostředky označenými v tomto článku, vnesou jej na Radu bezpečnosti.
2. Má-li Rada bezpečnosti za to, že trvání sporu by mohlo vskutku ohrožovati zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, rozhodne, zda má podniknouti akci podle článku 36 či doporučiti takové podmínky úpravy, jaké by považovala za přiměřené.

Článek 38.

Bez újmy ustanovení článků 33 až 37 Rada bezpečnosti může, žádají-li o to všechny strany ve sporu, činiti jim doporučení pro pokojné řešení sporu.

KAPITOLA VII.

Akce při ohrožení míru, porušení míru a činech útočných.

Článek 39.

Rada bezpečnosti určí, zda jde o ohrožení míru, jeho porušení nebo útočný čin, a doporučí nebo rozhodne, jaká opatření mají býtí učiněna podle článků 41 a 42, aby byl zachován nebo obnoven mezinárodní mír a bezpečnost.

Článek 40.

Aby se předešlo zhoršení situace, Rada bezpečnosti, dříve než učiní doporučení nebo rozhodne o opatřeních stanovených článkem 39, může vyzvati strany, o které běží, aby učinily zadosť zatímním opatřením, která považuje za potřebná nebo žádoucí. Taková zatímní opatření nejsou na újmu právům, nárokům nebo postavení stran, o něž běží. Jestliže takovým zatímním opatřením nebude učiněno zadosť, Rada bezpečnosti k tomu náležitě přihlédne.

Článek 41.

Aby Rada bezpečnosti svým usnesením dodala účinnosti, může rozhodnouti, jakých opatření, vyjma užití ozbrojené síly, má býtí použito a může vyzvati členy Spojených národů, aby taková opatření provedli. Mohou mezi nimi býtí úplné nebo částečné přerušování hospodářských styků, spojů železničních, námořních, leteckých, poštovních, telegrafních, radiových nebo jiných a přerušování styků diplomatických.

Článek 42.

Kdyby Rada bezpečnosti měla za to, že by opatření podle článku 41 nebyla dostatečná, nebo kdyby se nedostatečnými ukázala, může podniknouti takovou akci leteckými, námořními nebo pozemními silami, jaké je třeba, aby byl zachován nebo obnoven mezinárodní mír a bezpečnost. Mezi takovými akcemi mohou býtí demonstrace, blokáda a jiné operace leteckými, námořními nebo pozemními silami členů Spojených národů.

Článek 43.

1. Aby přispěli k zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, všichni členové Spojených národů se zavazují, že Radě bezpečnosti na její výzvu poskytnou podle zvláštního neb zvláštních ujednání ozbrojené síly, pomoc a prostředky, potřebné pro zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, v tom i právo průchodu.
2. Takové nebo taková ujednání určí počty a druhy sil, stupeň jejich pohotovosti a rozložení i ráz prostředků a pomoci, jež mají býtí dodány.

3. Tato ujednání budou učiněna co možná nejdříve na podnět Rady bezpečnosti. Sjedná je Rada bezpečnosti se členy nebo skupinami členů a jsou podrobeny ratifikaci signatárních států podle jejich ústavních předpisů.

Článek 44.

Rozhodne-li se Rada bezpečnosti použití moci, tu, dříve než vyzve člena v Radě nezastoupeného, aby poskytl ozbrojené síly na splnění závazků převzatých podle článku 43, pozve ho, jestliže si toho sám přeje, k účasti na rozhodování Rady bezpečnosti o použití jeho kontingentů ozbrojených sil.

Článek 45.

Aby Spojené národy mohly podniknouti naléhavá vojenská opatření, udržují členové okamžitě použitelné národní letecké kontingenty pro sdruženou mezinárodní akci donucovací. Jejich sílu, stupeň pohotovosti a plány pro jejich sdruženou akci určuje Rada bezpečnosti za pomoci výboru vojenských štábů v mezích stanovených zvláštním ujednáním neb ujednáními dotčenými v článku 43.

Článek 46.

Plány, jak použití ozbrojené moci, vypracuje Rada bezpečnosti za pomoci výboru vojenských štábů.

Článek 47.

1. Zřídí se výbor vojenských štábů, aby byl k radě a pomoci Radě bezpečnosti ve všech otázkách vojenských potřeb Rady bezpečnosti ve věci zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, použití sil a velení silám jí poskytnutým, úpravy zbrojení a možného odzbrojení.
2. Výbor vojenských štábů se skládá z náčelníků štábu stálých členů Rady bezpečnosti nebo jejich zástupců. Jestliže účinné provádění úkolu výboru vyžaduje, aby se jeho prací účastnil člen Spojených národů v něm trvale nezastoupený, výbor jej vyzve k účasti.
3. Výbor vojenských štábů odpovídá pod pravomocí Rady bezpečnosti za strategické řízení všech ozbrojených sil Radě bezpečnosti poskytnutých. Otázky, které se týkají velení těmto silám, budou upraveny později.
4. Výbor vojenských štábů může se zmocněním Rady bezpečnosti a po poradě s příslušnými oblastními orgány zřídit oblastní podvýbory.

Článek 48.

1. Akce potřebné k tomu, aby se provedla rozhodnutí Rady bezpečnosti pro zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, podnikají všichni nebo někteří členové Spojených národů tak, jak určí Rada bezpečnosti.
2. Taková rozhodnutí provádějí členové Spojených národů přímo i svou akcí v příslušných mezinárodních orgánech, jejichž jsou členy.

Článek 49.

Provádějící opatření, o nichž rozhodla Rada bezpečnosti, poskytují si členové Spojených národů vespolek vzájemnou pomoc.

Článek 50.

Každý stát, před nímž vyvstanou zvláštní hospodářské problémy vzniklé z preventivních nebo donucovacích opatření Rady proti některému jinému státu, má právo, ať je nebo není členem Spojených národů, aby se s Radou bezpečnosti poradil o řešení těchto problémů.

Článek 51.

Dojde-li k ozbrojenému útoku proti některému členu Spojených národů, nic v této chartě není na překážku přirozenému právu na individuální nebo kolektivní sebeobranu, dokud Rada bezpečnosti neučiní opatření pro zachování mezinárodního míru a bezpečnosti. Opatření, učiněná členy při výkonu tohoto práva sebeobranu, oznámí se ihned Radě bezpečnosti a nedotýkají se nikterak touto chartou stanovené pravomoci a odpovědnosti Rady bezpečnosti, aby kdykoli podnikla takovou akci, kterou považuje za potřebnou k zachování nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti.

**KAPITOLA VIII.
Oblastní dohody.****Článek 52.**

1. Nic v této chartě nebrání, aby existovaly oblastní dohody nebo orgány pro jednání o takových otázkách mezinárodního míru a bezpečnosti, které se hodí pro oblastní akci, ovšem s tou výhradou, že lze takové dohody nebo orgány a jejich činnost sloučiti s cíli a zásadami Spojených národů.
2. Členové Spojených národů, kteří vystoupí v takové dohody nebo ustaví takové orgány, vynaloží veškeré úsilí, aby dříve než předloží místní spory Radě bezpečnosti, dosáhli jejich pokojného řešení použitím takových oblastních dohod nebo orgánů.
3. Rada bezpečnosti povzbuzuje rozvoj pokojného řešení místních sporů použitím takových oblastních dohod nebo orgánů buď na podnět států, jichž se to týká, nebo že sama na takové řešení odkáže.
4. Tento článek není nijak na újmu použití článků 34 a 35.

Článek 53.

1. Rada bezpečnosti, kde je to na místě, použije takových oblastních dohod neb orgánů pro donucovací akci pod svou pravomocí. Avšak žádná donucovací akce nebude podniknuta podle oblastních dohod nebo oblastními orgány bez zmocnění Rady bezpečnosti, ledaže jde o opatření proti některému nepřátelskému státu, blíže určenému v odstavci 2 tohoto článku, tak jak jsou stanovena podle článku 107 nebo oblastními dohodami, směřujícími proti obnovení útočné politiky takového státu, a to dokud nebude organizace na žádost vlád, o něž běží, pověřena úkolem zabránit novému útoku takového státu.
2. Výraz „nepřátelský stát“, které je použito v odstavci 1 tohoto článku, platí o každém státě, který byl za druhé světové války nepřitelem kteréhokoli signatáře této charty.

Článek 54.

Rada bezpečnosti bude vždy plně zpravována o každé činnosti, která se podniká nebo zamýšlí podle oblastních dohod nebo skrze oblastní orgány na zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

**KAPITOLA IX.
Mezinárodní hospodářská a sociální součinnost.****Článek 55.**

Aby se vytvořily podmínky ustálenosti a blahobytu, jež jsou potřebné pro pokojné a přátelské styky mezi národy a jsou založeny na účtě k zásadě rovnoprávnosti a sebeurčení národů, Spojené národy budou pracovat:

- a) pro vyšší životní úroveň, plnou zaměstnanost a podmínky pro hospodářský a sociální pokrok a rozvoj;
- b) pro řešení mezinárodních hospodářských, sociálních, zdravotních a příbuzných problémů a pro mezinárodní kulturní a výchovnou součinnost;

- c) pro obecnou úctu k lidským právům a základním svobodám pro všechny bez rozdílu plemene, pohlaví, jazyka nebo náboženství a pro jejich zachování.

Článek 56.

Všichni členové se slavnostně zavazují postupovati společně i jednotlivě v součinnosti s Organizací, aby bylo dosaženo cílů stanovených článkem 55.

Článek 57.

1. Různé zvláštní orgány, zřízené mezivládními ujednáními pro široké mezinárodní úkoly v oboru hospodářském, sociálním, kulturním, výchovném, zdravotním a v oborech příbuzných, jak jsou blíže určeny v jejich ustavujících listinách, budou uvedeny do vztahu k Spojeným národům podle ustanovení článku 63.
2. Orgány, jež budou takto uvedeny do vztahu k Spojeným národům, označují se nadále jako zvláštní orgány.

Článek 58.

Organisace dává doporučení pro vzájemné uspořádání programů a činnosti zvláštních orgánů.

Článek 59.

Organisace dává, je-li to na místě, popud k jednáním mezi zúčastněnými státy o vytvoření nových zvláštních orgánů potřebných k tomu, aby bylo dosaženo cílů stanovených článkem 55.

Článek 60.

Odpovědnost za provádění úkolů Organisace stanovených touto kapitolou má Valné shromáždění a pod jeho pravomocí Hospodářská a sociální rada, jejíž pravomoc je určena kapitolou X.

KAPITOLA X. Hospodářská a sociální rada.

Složení.

Článek 61.

1. Hospodářská a sociální rada se skládá z osmnácti členů Spojených národů volených Valným shromážděním.
2. S výhradou ustanovení odstavce 3, bude se ročně voliti po šesti členech Hospodářské a sociální rady na dobu tří let. Vystupujícího člena lze hned voliti znova.
3. Při první volbě bude zvoleno osmnáct členů Hospodářské a sociální rady. Úřední údobí šesti členů tak zvolených uplyne koncem prvního roku a údobí dalších šesti koncem druhého roku, podle úpravy stanovené Valným shromážděním.
4. Každý člen Hospodářské a sociální rady má jednoho zástupce.

Úkoly a pravomoc.

Článek 62.

1. Hospodářská a sociální rada může konati studie a podávati zprávy neb dávati popud k studiím a zprávám o mezinárodních věcech hospodářských, sociálních, kulturních, výchovných, zdravotních a o věcech příbuzných a činiti ve všech těch věcech doporučení Valnému shromáždění, členům Spojených národů a příslušným zvláštním orgánům.
2. Může činiti doporučení k tomu cíli, aby byla podporována úcta k lidským právům a základním svobodám pro všechny a jejich zachování.

3. Může připravovati a Valnému shromáždění předkládati návrhy ujednání ve věcech náležejících do její působnosti.
4. Může podle pravidel stanovených Spojenými národy svolávatí mezinárodní konference o věcech náležejících do její působnosti.

Článek 63.

1. Hospodářská a sociální rada může činiti ujednání s kterýmkoli z orgánů dotčených v článku 57, stanovíc podmínky, za kterých onen orgán bude uveden do vztahu k organizaci Spojených národů. Taková ujednání podléhají schválení Valného shromáždění.
2. Může vzájemně pořádatí činnost zvláštních orgánů poradním stykem s nimi a doporučeními dávanými jim, Valnému shromáždění a členům Spojených národů.

Článek 64.

1. Hospodářská a sociální rada se může postarati o to, aby dostávala pravidelné zprávy od zvláštních orgánů. Může se dohodnouti s členy Spojených národů a zvláštními orgány, aby dostávala zprávy o tom, co podnikli na provádění toho, co doporučila ona sama nebo i Valné shromáždění ve věcech patřících do její působnosti.
2. Může Valnému shromáždění oznámití své připomínky k těmto zprávám.

Článek 65.

Hospodářská a sociální rada může poskytovatí zprávy Radě bezpečnosti a bude jí na její žádost nápomocna.

Článek 66.

1. Hospodářská a sociální rada plní úkoly, které patří do její působnosti v souvislosti s prováděním doporučení Valného shromáždění.
2. Za souhlasu Valného shromáždění může konati služby, o které požádají členové Spojených národů a zvláštní orgány.
3. Provádí jiné úkoly, které jsou stanoveny jinde v této chartě nebo které jí budou určeny Valným shromážděním.

Hlasování.

Článek 67.

1. Každý člen Hospodářské a sociální rady má jeden hlas.
2. Hospodářská a sociální rada rozhoduje většinou členů přítomných a hlasujících.

Řízení.

Článek 68.

Hospodářská a sociální rada zřídí výbory v oboru hospodářském a sociálním a pro podporování lidských práv, i jiné výbory, jichž bude třeba pro provádění jejích úkolů.

Článek 69.

Jde-li o věc zvláštního zájmu pro některého člena Spojených národů, Hospodářská a sociální rada jej vyzve, aby se bez práva hlasu účastnil jejího jednání o této věci.

Článek 70.

Hospodářská a sociální rada může ujednati, aby se zástupci zvláštních orgánů účastnili bez práva hlasu jednání jejího, jakož i výborů jí zřízených a aby se její vlastní zástupci účastnili jednání zvláštních orgánů.

Článek 71.

Hospodářská a sociální rada může vhodným způsobem ujednatí poradní styk s mimovládními organisacemi, které se zabývají věcmi patřícími do její působnosti. Taková ujednání mohou být učiněna s mezinárodními organisacemi, a kde je to na místě, i s organisacemi vnitrostátními po poradě s členem Spojených národů, o kterého běží.

Článek 72.

1. Hospodářská a sociální rada se usnáší na svém jednacím řádu, zahrnujíc v to i způsob volby jejího předsedy.
2. Hospodářská a sociální rada se schází podle potřeby, a to podle svého jednacího řádu, který obsahuje ustanovení o svolávání schůzí na žádost většiny jejich členů.

KAPITOLA XI.**Prohlášení o nesamosprávných územích.****Článek 73.**

Členové Spojených národů, kteří mají nebo přejímají odpovědnost za správu území, jejichž lid ještě nedosáhl v plné míře samosprávy, uznávají zásadu, že zájmy obyvatel těchto území jsou na prvním místě, a přijímají za svou svatou povinnost závazek, že budou v rámci soustavy mezinárodního míru a bezpečnosti zřízené touto chartou co nejvíce podporovati jejich blahobyť a že k tomu cíli:

- a) zajistí, náležitě dbajíce kultury lidu, o nějž jde, jeho politické, hospodářské, sociální a výchovné povznesení, spravedlivé zacházení s ním a jeho ochranu před zneužíváním;
- b) budou rozvíjeti samosprávu, náležitě hleděti k politickým tužbám lidu a pomáhati mu v postupném rozvíjení jeho svobodných politických zřízení, a to podle zvláštních poměrů každého území a jeho lidu i jejich různých stupňů rozvoje;
- c) budou pracovati pro mezinárodní mír a bezpečnost;
- d) budou zaváděti účinná opatření pro rozvoj, podněcovati bádání, spolu navzájem pracovati, a kdykoli i kdekoli je to vhodné i se zvláštními mezinárodními tělesy, tak aby bylo prakticky dosahováno sociálních, hospodářských a vědeckých cílů v tomto článku stanovených;
- e) generálnímu tajemníku budou pro informaci pravidelně zasílati - s výhradou omezení, jichž by si žádala bezpečnost a zřetele ústavní - statistické a jiné zprávy odborného rázu o hospodářských, sociálních a výchovných poměrech území, za která jsou odpovědni, kromě území, o kterých platí kapitoly XII a XIII.

Článek 74.

Mezi členy Spojených národů je rovněž shoda o tom, že jejich politika, pokud jde o území, pro něž platí tato kapitola, stejně jako pokud jde o jejich mateřská státní území, musí být založena na obecné zásadě dobrého sousedství s tím, že se náležitě dbá zájmů a blahobytu ostatního světa ve věcech sociálních, hospodářských a obchodních.

KAPITOLA XII.**Soustava mezinárodního poručení.****Článek 75.**

Spojené národy zřizují pod svou pravomocí soustavu mezinárodního poručení pro správu a kontrolu území, která této soustavě budou podrobena jednotlivými pozdějšími úmluvami. Tato území se nadále označují jako poručenská.

Článek 76.

Základní úkoly poručenské soustavy v shodě s cíli Spojených národů, jež stanoví článek 1 této charty, jsou:

- a) pracovati pro mezinárodní mír a bezpečnost;
- b) podporovati politické, hospodářské, sociální a výchovné povznesení obyvatel poručenských území a jejich postupný vývoj k samosprávě nebo nezávislosti, podle zvláštních okolností každého území a jeho lidu a svobodně vyslovených přání lidu, o který běží, a podle toho, co bude určeno ustanoveními každé poručenské úmluvy;
- c) posilovati úctu k lidským právům a základním svobodám pro všechny, bez rozdílu plemene, pohlaví, jazyka nebo náboženství, a vědomí, že národy světa na sobě vzájemně závisí;
- d) zajistiti rovné zacházení v oboru sociálním, hospodářském a obchodním všem členům Spojených národů a jejich příslušníkům, jakož i rovné zacházení s nimi při konání spravedlnosti, a to bez újmy pro plnění úkolů uvedených shora a s výhradou ustanovení článku 80.

Článek 77.

1. Poručenská soustava platí na území těchto kategorií, která jí budou podrobena poručenskými úmluvami:
  - a) území jsoucí dnes pod mandátem;
  - b) území, která snad budou odloučena od nepřátelských států v důsledku druhé světové války;
  - c) území dobrovolně podrobená této soustavě státy odpovědnými za jejich správu.
2. Bude věcí pozdější dohody stanoviti, která území uvedených kategorií budou podrobena poručenské soustavě a za jakých podmínek.

Článek 78.

Poručenská soustava neplatí pro území, která se stala členy Spojených národů, neboť vzájemné vztahy těchto jsou založeny na dbání zásady svrchované rovnosti.

Článek 79.

O poručenských podmínkách pro každé území, které má býti podrobeno poručenské soustavě, jejich úpravách a změnách, dohodnou se státy přímo zúčastněné, a jde-li o území pod mandátem některého člena Spojených národů, také mocnost mandátní. Schvalovány budou podle článků 83 a článku 85.

Článek 80.

1. Jen kdyby tak bylo ujednáno jednotlivými poručenskými úmluvami podle článků 77, 79 a 81 sjednanými, jimiž se každé takové území podrobuje poručenské soustavě, a po dobu než takové úmluvy budou sjednány, žádné ustanovení v této kapitole nemůže býti přímo ani nepřímo vykládáno tak, že nějak pozměňuje jakákoli práva kteréhokoli státu neb lidu nebo ustanovení platných mezinárodních smluv, jejichž stranami jsou členové Spojených národů.
2. Odstavec 1 tohoto článku nebude vykládán, jako by skýtal důvody k prodlení nebo odkladu v jednání o úmluvách neb sjednání úmluv, jimiž se podrobují mandátní nebo jiná území poručenské soustavě podle článku 77.

Článek 81.

Poručenská úmluva bude vždy obsahovati podmínky, za kterých bude poručenské území spravováno, a určí vrchnost, která bude vykonávati správu poručenského území. Takovou vrchností, dále zvanou správní vrchností, může býti jeden nebo několik států neb Organizace sama.

Článek 82.

V poručenské úmluvě může býti označena oblast neb oblasti vojensky důležité, které mohou zahrnovati část neb celek poručenského území, pro něž úmluva platí bez újmy zvláštního neb zvláštních ujednání podle článku 43.

Článek 83.

1. Všecky úkoly Spojených národů v oblastech vojensky důležitých, v tom i schvalování ustanovení poručenských úmluv, jejich úprav a změn, vykonává Rada bezpečnosti.
2. Základní cíle stanovené v článku 76 platí pro lid každé oblasti vojensky důležité.
3. S výhradou ustanovení poručenských úmluv a bez újmy pro zřetel bezpečnostní, Rada bezpečnosti použije pomoci Poručenské rady, aby byly v oblastech vojensky důležitých prováděny úkoly Spojených národů, vyplývající z poručenské soustavy a týkající se věcí politických, hospodářských, sociálních a výchovných.

Článek 84.

Správní vrchnost je povinna zajistiti, aby poručenské území plnilo svůj úkol při zachování mezinárodního míru a bezpečnosti. K tomu cíli správní vrchnost může použiti dobrovolnických sil, prostředků a pomoci poručenského území při plnění závazků, které v té věci převzala vůči Radě bezpečnosti, jakož i na místní obranu a zachování zákona a pořádku v poručenském území.

Článek 85.

1. Úkoly Spojených národů ve věci poručenských úmluv pro všechny oblasti neoznačené jako vojensky důležité, v tom i schvalování ustanovení poručenských úmluv, jejich úprav neb změn, vykonává Valné shromáždění.
2. Poručenská rada, jednajíc pod pravomocí Valného shromáždění, bude mu pomáhati při vykonávání těchto úkolů.

**KAPITOLA XIII.
Poručenská rada.**

Složení.

Článek 86.

1. Členy Poručenské rady jsou tito členové Spojených národů:
  - a) členové spravující poručenská území;
  - b) ze členů vyjmenovaných v článku 23 ti, kteří nespravují poručenských území; a
  - c) tolik jiných členů zvolených na dobu tří let Valným shromážděním, kolik je třeba, aby bylo zajištěno, že celkový počet členů Poručenské rady bude rovně rozdělen mezi členy Spojených národů, kteří poručenské území spravují, a ty, kteří žádných nespravují.
2. Každý člen Poručenské rady určí zvláštní povolanou osobu, aby ho tam zastupovala.

Úkoly a pravomoc.

Článek 87.

Valné shromáždění a pod jeho pravomocí Poručenská rada, vykonávající své úkoly, mohou:

- a) jednati o zprávách předložených správní vrchností;
- b) přijímati petice a zkoumati je v poradním styku se správní vrchností;
- c) zařizovati pravidelné návštěvy v příslušných poručenských územích v lhůtách dohodnutých se správní vrchností;
- d) podnikati tyto i jiné úkony podle ustanovení poručenských úmluv.

Článek 88.

Poručenská rada vyhotoví dotazník o politickém, hospodářském, sociálním a výchovném rozvoji obyvatel každého poručenského území, které patří do působnosti Valného shromáždění, podává mu na základě tohoto dotazníku každoročně zprávu.

Hlasování.

Článek 89.

1. Každý člen Poručenské rady má jeden hlas.
2. Poručenská rada rozhoduje většinou hlasů přítomných a hlasujících.

Řízení.

Článek 90.

1. Poručenská rada se usnází na svém jednacím řádu, zahrnujíc v to i způsob volby jejího předsedy.
2. Poručenská rada se schází podle potřeby, a to podle svého jednacního řádu, který obsahuje ustanovení o svolávání schůzí na žádost většiny jejích členů.

Článek 91.

Poručenská rada použije, je-li to vhodné, pomoci Hospodářské a sociální rady a zvláštních orgánů ve věcech, které se jich týkají.

**KAPITOLA XIV.
Mezinárodní soudní dvůr.****Článek 92.**

Mezinárodní soudní dvůr je hlavním soudním orgánem Spojených národů. Působí podle připojeného statutu, který je založen na statutu Stálého dvora mezinárodní spravedlnosti a je nedílnou částí této charty.

Článek 93.

1. Všichni členové Spojených národů jsou ipso facto stranami zúčastněnými v statutu Mezinárodního soudního dvora.
2. Stát, který není členem Spojených národů, může se státi stranou zúčastněnou v statutu Mezinárodního soudního dvora za podmínek, které v každém případě určí Valné shromáždění na doporučení Rady bezpečnosti.

Článek 94.

1. Každý člen Spojených národů se zavazuje jednati podle rozhodnutí Mezinárodního soudního dvora v každém sporu, v kterém je stranou.
2. Jestliže strana v některém sporu nesplní svých závazků z nálezu vyneseného Dvorem, může se druhá strana obrátiti na Radu bezpečnosti, jež, považuje-li to za potřebné, může doporučiti nebo rozhodnouti, jaká opatření mají býti učiněna, aby se nález stal účinným.

Článek 95.

Nic v této chartě nebrání členům Spojených národů, aby nesvěřovali rozřešení svých sporů jiným soudům na základě úmluv, které již platí nebo budou teprve sjednány.

Článek 96.

1. Valné shromáždění nebo Rada bezpečnosti mohou požádati Mezinárodní soudní dvůr, aby dal posudek o kterékoli právní otázce.

2. Jiné orgány Spojených národů a zvláštní orgány, které k tomu mohou být Valným shromážděním kdykoli zmocněny, mohou rovněž žádati o posudek Dvora v právních otázkách, které vznikají v oboru jejich činnosti.

KAPITOLA XV.

Sekretariát.

Článek 97.

Sekretariát se skládá z generálního tajemníka a úředníků, jichž bude Organizace potřebovat. Generální tajemník je jmenován Valným shromážděním na doporučení Rady bezpečnosti. Je hlavním správním úředníkem Organizace.

Článek 98.

Generální tajemník působí v této vlastnosti na všech schůzích Valného shromáždění, Rady bezpečnosti, Hospodářské a sociální rady i Poručenské rady a vykonává všechny ostatní úkoly, které mu svěří tyto orgány. Generální tajemník podává Valnému shromáždění výroční zprávu o činnosti Organizace.

Článek 99.

Generální tajemník může upozornit Radu bezpečnosti na každou věc, která může podle jeho soudu ohrožovat zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

Článek 100.

1. Generální tajemník a úředníci, vykonávající svůj úřad, nebudou žádati ani přijímat pokynů od žádné vlády, ani od kterékoli jiné vrchnosti vně Organizace. Vystříhají se každého jednání, které by se dotýkalo jejich postavení jako mezinárodních úředníků odpovědných pouze Organizaci.
2. Každý člen Spojených národů se zavazuje, že bude dbát výlučné mezinárodní povahy úkolů generálního tajemníka a úředníků a že se nebude snažit, aby na ně působil při vykonávání jejich úkolu.

Článek 101.

1. Úředníci jsou jmenováni generálním tajemníkem podle předpisů stanovených Valným shromážděním.
2. Vhodní úředníci se natrvalo přidělí Hospodářské a sociální radě, Poručenské radě a podle potřeby i jiným orgánům Spojených národů. Patří k sekretariátu.
3. Při přijímání úředníků a rozhodování o podmínkách služby se hledí především k potřebě zajistit nejvyšší míru výkonnosti a schopností a bezúhonnost. Bude náležitě dbáno toho, aby úředníci byli vybíráni na zeměpisné základně co nejširší.

KAPITOLA XVI.

Různá ustanovení.

Článek 102.

1. Každá smlouva a každé mezinárodní ujednání, které uzavře některý člen Spojených národů po tom, když tato charta nabude účinnosti, zapíše se co nejdříve do rejstříku u sekretariátu a budou jím uveřejněna.
2. Strana zúčastněná na smlouvě nebo mezinárodním ujednání, které by nebyly zapsány podle ustanovení odstavce 1 tohoto článku, nemůže se jich dovolávat před kterýmkoli orgánem Spojených národů.

Článek 103.

Jestliže by došlo k střetu mezi závazky členů Spojených národů podle této charty a jejich závazky podle kteréhokoli jiného mezinárodního ujednání, mají vrch závazky podle této charty.

Článek 104.

Organisace požívá na území každého svého člena takové právní způsobilosti, jaké je třeba, aby konala své úkoly a plnila své cíle.

Článek 105.

1. Organisace požívá na území každého svého člena výsad a svobod, jichž je třeba, aby plnila své cíle.
2. Zástupci členů Spojených národů a úředníci Organisace požívají podobně výsad a svobod, jichž je třeba, aby nezávisle vykonávali své úkoly souvisící s Organizací.
3. Valné shromáždění může činiti doporučení, pokud jde o určení, jak v podrobnostech používati odstavců 1 a 2 tohoto článku, nebo může navrhnouti členům Spojených národů úmluvy k tomu cíli.

KAPITOLA XVII.**Přechodná opatření bezpečnosti.****Článek 106.**

Než nabudou účinnosti ty zvláštní úmluvy dotčené v článku 43, které Radě bezpečnosti po jejím soudu umožní, aby zahájila výkon svých úkolů podle článku 42, strany zúčastněné na prohlášení čtyř států, podepsaném v Moskvě dne 30. října 1943, jakož i Francie, poradí se podle odstavce 5 tohoto prohlášení navzájem, a je-li toho podle okolností třeba, i s jinými členy Spojených národů, o takové společné akci jménem Organisace, které by bylo třeba pro zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

Článek 107.

Jde-li o akci proti státu, který byl za druhé světové války nepřitelem kteréhokoli signatáře této charty, nic v této chartě nečiní takovou akci vadnou ani jí nebrání, když je podniknuta nebo schválena jako důsledek této války vládami, které mají za takovou akci odpovědnost.

KAPITOLA XVIII.**Změny.****Článek 108.**

Změny této charty nabudou účinnosti pro všechny členy Spojených národů, když budou přijaty hlasy dvou třetin členů Valného shromáždění a až budou ratifikovány dvěma třetinami členů Spojených národů čítajíc v to všechny stálé členy Rady bezpečnosti, podle jejich ústavních předpisů.

Článek 109.

1. Obecná konference členů Spojených národů pro revisi této charty může se konati v době a místě, které budou určeny hlasy dvou třetin Valného shromáždění a hlasy kterýchkoli sedmi členů Rady bezpečnosti. Každý člen Spojených národů má na konferenci po jednom hlasu.
2. Jakékoli pozměnění této charty, doporučené dvoutřetinovou většinou hlasů konference, nabude účinnosti, když bude ratifikováno dvěma třetinami členů Spojených národů, čítajíc v to stálé členy Rady bezpečnosti, podle jejich ústavních předpisů.
3. Nebude-li se taková konference konati před desátým výročním zasedáním Valného shromáždění, počítáno od té doby, kdy tato charta nabude účinnosti, bude návrh na svolání takové konference dán na pořad tohoto zasedání Valného shromáždění a konference se bude konati, bude-li tak rozhodnuto většinou hlasů členů Valného shromáždění a hlasy kterýchkoli sedmi členů Rady bezpečnosti.

**KAPITOLA XIX.
Ratifikace a podpis.**

Článek 110.

1. Tato charta bude ratifikována signatárními státy podle jejich ústavních předpisů.
2. Ratifikační listiny budou složeny u vlády Spojených států amerických, jež zpraví o každém složení všechny signatární státy, jakož i generálního tajemníka Organizace, až bude jmenován.
3. Tato charta nabude účinnosti složením ratifikačních listin republiky Čínské, Francie, Svazu sovětských socialistických republik, Spojeného království Velké Britannie a Severního Irska, Spojených států amerických a většiny ostatních signatárních států. Poté bude vládou Spojených států amerických sepsán protokol o složení ratifikačních listin a jeho opisy zaslány všem signatárním státům.
4. Signatární státy této charty, které ji budou ratifikovati, až už nabude účinnosti, stanou se původními členy Spojených národů ode dne, kdy složí své příslušné ratifikační listiny.

Článek 111.

Tato charta, jejíž čínský, francouzský, ruský, anglický a španělský text jsou stejně autentické, zůstane uložena v archivu vlády Spojených států amerických. Její řádně ověřené opisy zašle tato vláda vládám ostatních signatárních států.

Čemuž na svědomí zástupci vlád Spojených národů podepsali tuto chartu.

Dáno v městě San Francisku dne dvacátého šestého června roku tisíc devět set čtyřicet pět.

Statut Mezinárodního soudního dvora.

Článek 1.

Mezinárodní soudní dvůr, zřízený chartou Spojených národů jako hlavní soudní orgán Spojených národů, ustavuje se a bude působiti podle ustanovení tohoto statutu.

**KAPITOLA I.
Organisace Dvora.**

Článek 2.

Dvůr se skládá ze sboru nezávislých soudců, volených, nehledíc na jejich státní příslušnost, z osob vysoké morální úrovně, které jsou způsobilé, aby byly ve svých zemích jmenovány na nejvyšší soudní úřady, nebo jsou uznanými znalci mezinárodního práva.

Článek 3.

1. Dvůr se skládá z patnácti členů, mezi nimiž nemohou býti zároveň dva příslušníci téhož státu.
2. O osobě, která by, pokud jde o členství Dvora, mohla býti považována za příslušníka více než jeho státu, má se za to, že je příslušníkem státu, kde obvykle vykonává občanská a politická práva.

Článek 4.

1. Členy Dvora volí Valné shromáždění a Rada bezpečnosti ze seznamu osob, navržených státními skupinami v Stálém rozhodčím dvoru, a to podle následujících ustanovení.
2. Jestliže někteří členové Spojených národů nejsou zastoupeni v Stálém rozhodčím dvoru, uchazeče navrhuje státní skupiny jmenované k tomu cíli jejich vládami, a to za týchž podmínek, jaké jsou předepsány pro členy Stálého rozhodčího dvora článkem 44 haažské úmluvy z roku 1907 o pokojném řešení mezinárodních sporů.

3. Podmínky, za nichž se stát, který je stranou zúčastněnou na tomto statutu, ale není členem Spojených národů, může účastnit volby členů Dvora, budou stanoveny, není-li tu zvláštní dohody, Valným shromážděním na doporučení Rady bezpečnosti.

Článek 5.

1. Alespoň tři měsíce přede dnem volby vyzve generální tajemník Spojených národů písemně členy Stálého rozhodčího dvora ze států, které jsou stranami zúčastněnými na tomto statutu, a členy státních skupin, jmenovaných podle článku 4 odstavce 2, aby v dané lhůtě jmenovali po státních skupinách osoby způsobilé ujmouti se úřadu člena Dvora.
2. Skupiny nemohou jmenovati více než po čtyřech osobách a z nich ne více než po dvou osobách své vlastní státní příslušnosti. Počet uchazečů navržených skupinou nemůže být nikdy větší než dvojnásobek počtu míst, která mají být obsazena.

Článek 6.

Doporučuje se, aby se každá státní skupina dříve než učiní tyto návrhy, poradila se svým nejvyšším soudním dvorem, svými právníckými fakultami a školami, s národními akademii a s národními odbory mezinárodních akademií, které se zabývají studiem práva.

Článek 7.

1. Generální tajemník připraví abecední seznam všech osob takto navržených. S výjimkou ustanovení článku 12, odstavce 2, lze voliti jedině tyto osoby.
2. Generální tajemník předloží tento seznam Valnému shromáždění a Radě bezpečnosti.

Článek 8.

Valné shromáždění a Rada bezpečnosti provedou nezávisle na sobě volbu členů Dvora.

Článek 9.

Při každé volbě mají volitelé na paměti, že nejen každá z osob, které mají být voleny, má mít potřebnou způsobilost, nýbrž i že ve sboru jako celku mají být zastoupeny hlavní formy civilisace a hlavní právní soustavy světa.

Článek 10.

1. Jsou zvoleni ti uchazeči, kteří dosáhli naprosté většiny hlasů ve Valném shromáždění i v Radě bezpečnosti.
2. Jde-li o volbu soudců nebo o jmenování členů výboru, o němž jedná článek 12, Rada bezpečnosti hlasuje, aniž se činí rozdíl mezi stálými a nestálými členy Rady bezpečnosti.
3. Dosáhne-li více příslušníků téhož státu naprosté většiny jak ve Valném shromáždění, tak v Radě bezpečnosti, považuje se za jedině zvoleného nejstarší z nich.

Článek 11.

Jestliže zůstane po první volební schůzi jedno nebo více míst neobsazeno, koná se druhá a podle potřeby i třetí schůze.

Článek 12.

1. Jestliže po třetí schůzi není ještě jedno neb více míst obsazeno, může být na žádost Valného shromáždění neb Rady bezpečnosti kdykoli utvořen smíšený výbor šesti členů, z nichž tři jmenuje Valné shromáždění a tři Rada bezpečnosti; ten prostou většinou hlasů vybere jednu osobu pro každé dosud prázdné místo a navrhne ji Valnému shromáždění a Radě bezpečnosti k schválení.
2. Dohodne-li se smíšený výbor jednomyslně o osobě, která splňuje potřebné podmínky, může být pojata do jeho seznamu, i když nebyla v seznamu návrhů podle článku 7.

3. Dojde-li smíšený výbor k přesvědčení, že se mu nepodaří uskutečnit volbu, ti členové Dvora, kteří již byli zvoleni, obsadí ve lhůtě, kterou stanoví Rada bezpečnosti, prázdná místa výběrem z uchazečů, kteří dostali hlasy ve Valném shromáždění nebo v Radě bezpečnosti.
4. Při rovnosti hlasů mezi soudci rozhoduje hlas nejstaršího z nich.

Článek 13.

1. Členové Dvora se volí na devět let a mohou být voleni znova; s tou však výjimkou, že u soudců zvolených při první volbě, uplyne údobí pěti z nich koncem třetího roku a údobí druhých pěti koncem šestého roku.
2. Soudce, jejichž údobí uplyne koncem shora zmíněných počátečních period tří a šesti let, vybírá generální tajemník ihned po první volbě losem.
3. Členové Dvora zastávají svůj úřad, dokud jejich místa nebudou obsazena. I potom, když budou nahrazeni, dokončí všechny případy, jimiž se počali zabývat.
4. Vzdá-li se člen Dvora svého úřadu, zpráva o tom se zašle předsedovi Dvora, aby ji odevzdal generálnímu tajemníku. Tímto posledním oznámením nastává uprázdnění.

Článek 14.

Uprázdňená místa se obsazují tímž postupem jako při první volbě s výhradou těchto ustanovení: Generální tajemník učiní do měsíce od chvíle, kdy došlo k uprázdnění, výzvy stanovené v článku 5 a Rada bezpečnosti určí den volby.

Článek 15.

Člen Dvora zvolený, aby nahradil člena, jehož úřední údobí se neskončilo, zastává úřad pro zbytek údobí svého předchůdce.

Článek 16.

1. Žádný člen Dvora nemůže zastávat politický nebo správní úřad nebo být v jiném zaměstnání, které by mělo povahu povolání.
2. Pochybnosti v této věci rozřeší Dvůr svým rozhodnutím.

Článek 17.

1. Člen Dvora nemůže vystupovati v žádném případě přede Dvorem jako zmocněnec, poradce nebo právní zástupce.
2. Žádný člen nemůže mít účast na rozhodování v případě, ve kterém vystupoval dříve za některou ze stran jako zmocněnec, poradce nebo právní zástupce neb jako člen vnitrostátního nebo mezinárodního soudu nebo vyšetřovací komise neb v jakékoli jiné funkci.
3. Pochybnosti v této věci rozřeší Dvůr svým rozhodnutím.

Článek 18.

1. Člen Dvora nemůže být zproštěn svého úřadu, ledaže podle jednomyslného mínění ostatních členů již nesplňuje potřebné podmínky.
2. O tom zpraví tajemník Dvora úředně generálního tajemníka.
3. Tímto oznámením se místo uprazdňuje.

Článek 19.

Zabývajíce se věcmi Dvora, požívají jeho členové diplomatických výsad a svobod.

Článek 20.

Každý člen Dvora, dříve než se ujme úřadu, prohlásí slavnostně ve veřejném sedění, že bude vykonávati svou pravomoc nestranně a svědomitě.

Článek 21.

1. Dvůr volí svého předsedu a místopředsedu na tři léta; mohou být voleni znova.
2. Dvůr jmenuje svého tajemníka a zařídí pokud třeba jmenování i jiných úředníků.

Článek 22.

1. Sídlo Dvora se zřizuje v Haagu, což však nebrání, aby Dvůr nezasedal a nevykonával svůj úřad i jinde, kdykoli to považuje za žádoucí.
2. Předseda a tajemník Dvora sídlí v sídle Dvora.

Článek 23.

1. Dvůr zasedá stále kromě soudních prázdnin, jejichž čas a délku určuje Dvůr.
2. Členové Dvora mají právo na pravidelnou dovolenou, jejíž čas a délku určuje Dvůr, přihlížeje k vzdálenosti mezi Haagem a domovem každého soudce.
3. Členové Dvora jsou povinni být stále po ruce Dvoru, ledaže jsou na dovolené nebo že jim brání v účasti nemoc nebo jiný vážný důvod, o němž řádně zpraví předsedu.

Článek 24.

1. Jestliže se člen Dvora domnívá, že by se neměl z nějakého zvláštního důvodu účastnit rozhodování o určitém sporu, uvědomí o tom předsedu.
2. Domnívá-li se předseda, že by některý z členů Dvora neměl z nějakého zvláštního důvodu zasedati v určitém sporu, zpraví ho o tom.
3. Je-li v takovém případě rozpor mezi členem Dvora a předsedou, řeší věc Dvůr svým rozhodnutím.

Článek 25.

1. Dvůr zasedá v plném počtu, ledaže tento statut výslovně určuje jinak.
2. S výhradou, že tím neklesne počet soudců, kteří jsou po ruce pro ustavení Dvora, pod jedenáct, řád Dvora může stanovit, že jeden nebo více soudců může být podle okolností a střídavě zproštěno povinnosti zasedati.
3. Kvorum devíti soudců postačí, aby se dvůr ustavil.

Článek 26.

1. Čas od času může Dvůr utvořit jeden nebo více senátů po třech nebo více soudcích, podle toho, jak Dvůr určí, aby se zabývaly určitými kategoriemi sporů; na př. spory ne věcech práce a spory, které se týkají přepravy a spojů.
2. Čas od času může Dvůr utvořit senát, aby se zabýval určitým sporem. Počet soudců, tvořících takový senát, určí Dvůr se souhlasem stran.
3. Senáty podle toho článku jednají a rozhodují o sporech, jestliže o to strany požádají.

Článek 27.

Nález některého ze senátů podle článku 26 a 29 je nálezem, který vynesl Dvůr.

Článek 28.

Senáty podle článků 26 a 29 mohou se souhlasem stran zasedati a vykonávati svůj úřad i jinde než v Haagu.

Článek 29.

V zájmu rychlého vyřizování utvoří Dvůr každý rok senát o pěti soudcích, který může na žádost stran ve sporech jednati a rozhodovati zkráceným řízením. Mimo to budou vybráni dva soudcové, aby nahrazovali soudce, kteří nemohou zasedati.

Článek 30.

1. Dvůr si určuje jednací řád pro výkon své činnosti. Zejména stanoví řád soudní.
2. Řád Dvora může stanovit, že u Dvora nebo u některého z jeho senátů zasedají přisedící bez práva hlasu.

Článek 31.

1. Soudcové státní příslušnosti každé ze stran podržují právo zasedati ve sporu na Dvůr vzneseném.
2. Zasedá-li ve Dvoru soudce státní příslušnosti jedné ze stran, druhá strana si může vyvoliti osobu, která by zasedala jako soudce. Volí se především z osob, které byly navrženy jako uchazeči podle článků 4 a 5.
3. Nezasedá-li ve Dvoru žádný soudce státní příslušnosti stran, může si každá z nich vyvoliti soudce podle odstavce 2 tohoto článku.
4. Ustanovení tohoto článku platí v případech článků 26 a 29. V takových případech předseda vyzve jednoho neb, je-li třeba, dva z členů Dvora tvořících senát, aby ustoupili členům Dvora státní příslušnosti stran, o které běží, a není-li takových nebo nemohou-li se dostavit, soudcům stranami zvlášť vyvoleným.
5. Je-li tu společenství několika stran ve sporu, budou počítány, pokud jde o předcházející ustanovení, za stranu jedinou. Pochybnosti v této věci rozřeší Dvůr svým rozhodnutím.
6. Soudcové vyvolení podle ustanovení odstavců 2, 3 a 4 tohoto článku musí vyhovovati podmínkám požadovaným články 2, 17 (odstavec 2), 20 a 21 tohoto statutu. Účastní se rozhodování za plné rovnosti se svými kolegy.

Článek 32.

1. Každý člen Dvora dostává roční plat.
2. Předseda dostává zvláštní roční přídavek.
3. Místopředseda dostane zvláštní přídavek za každý den, kdy působí jako předseda.
4. Soudcové vyvolení podle článku 31, kteří nejsou členy Dvora, dostávají náhradu za každý den, kdy konají svůj úřad.
5. Tyto platy, přídavky a náhrady určuje Valné shromáždění. Nemohou býti sníženy po dobu úředního údobí.
6. Plat tajemníka Dvora určí Valné shromáždění na návrh Dvora.
7. Řád usnesený Valným shromážděním určí podmínky, za nichž se poskytují odpočivné platy členům a tajemníkovi Dvora, jakož i podmínky, za nichž se jim hradí jejich cestovní výlohy.
8. Tyto platy, přídavky a náhrady jsou prosty daně.

Článek 33.

Náklady Dvora ponese Spojené národy, tak jak rozhodne Valné shromáždění.

**KAPITOLA II.
Příslušnost Dvora.****Článek 34.**

1. Stranami v sporech na Dvůr vznesených mohou býti jen státy.
2. S výhradou a podle svého jednacího řádu může Dvůr požádati veřejné mezinárodní organizace, aby mu daly zprávy ve věci vznesených sporů, a přijímá takové zprávy, předloží-li mu je ze svého vlastního podnětu.
3. Kdykoli jde v nějakém sporu na Dvůr vzneseném o výklad ustavujícího aktu některé mezinárodní organizace nebo výklad některé mezinárodní úmluvy přijaté na základě tohoto

aktu, tajemník Dvora zpraví o tom mezinárodní organizaci a zašle jí opis celého písemního řízení.

Článek 35.

1. Státy, které jsou stranami zúčastněnými na tomto statutu, mají přístup ke Dvoru.
2. Podmínky, za nichž mají přístup ke Dvoru jiné státy, stanoví Rada bezpečnosti s výhradou ustanovení v platných smlouvách, avšak tyto podmínky nesmějí nikdy způsobit nerovné postavení stran přede Dvorem.
3. Když je stranou ve sporu stát, jenž není členem Spojených národů, Dvůr stanoví částku, kterou tato strana má přispěti k nákladům Dvora. Toto ustanovení neplatí, jestliže ten stát má již podíl na nákladech Dvora.

Článek 36.

1. Příslušnost Dvora zahrnuje všechny spory, které na něj strany vznesou, i všechny otázky, o nichž jedná charta Spojených národů nebo platné smlouvy a úmluvy.
2. Státy, které jsou stranami zúčastněnými na tomto statutu, mohou kdykoli prohlásiti, že uznávají vůči kterémukoli jinému státu, který přijímá týž závazek, za závaznou ipso facto a bez zvláštního ujednání příslušnost Dvora ve všech právních sporech, které se týkají:
  - a) výkladu některé smlouvy;
  - b) kterékoli otázky mezinárodního práva;
  - c) skutečnosti jakéhokoli faktu, který by, jestliže by byl prokázán, zakládal porušení některého mezinárodního závazku;
  - d) povahy nebo rozsahu náhrady za porušení mezinárodního závazku.
3. Shora dotčené prohlášení může být učiněno nepodmíněně nebo s podmínkou vzájemnosti se strany několika neb některých států nebo na určitou dobu.
4. Toto prohlášení se uloží u generálního tajemníka Spojených národů, který odevzdá jeho opisy stranám zúčastněným na statutu a tajemníku Dvora.
5. O prohlášeních podle článku 36 statutu Stálého dvora mezinárodní spravedlnosti, která jsou ještě v platnosti, je třeba mít za to, že pokud jde o strany zúčastněné na tomto statutu, přijaly jimi závaznou příslušnost Mezinárodního soudního dvora na dobu, po kterou tato prohlášení ještě mají platiti, a to podle jejich znění.
6. Vznikne-li spor o příslušnost Dvora, rozřeší Dvůr otázku svým rozhodnutím.

Článek 37.

Kdykoli některá platná smlouva neb úmluva stanoví, že nějaká otázka má být vznesena na soud, který měl být zřízen Společností národů, nebo na Stálý dvůr mezinárodní spravedlnosti, bude otázka vznesena, pokud jde o strany zúčastněné na tomto statutu, na Mezinárodní soudní dvůr.

Článek 38.

1. Dvůr, jehož úkolem je rozhodovati podle mezinárodního práva spory, které jsou mu předloženy, bere za podklad:
  - a) mezinárodní úmluvy, ať obecné či zvláštní, stanovící pravidla výslovně uznaná státy ve sporu;
  - b) mezinárodní zvyklost jako průkaz obecné praxe přijímané za právo;
  - c) obecné zásady práva, uznané civilisovanými národy;
  - d) s výhradou ustanovení článku 59 soudní rozhodnutí a nauku nejvíce kvalifikovaných spisovatelů různých národů jakožto pomůcku pro určování právních pravidel.
2. Toto ustanovení nepřekáží pravomoci Dvora, aby o některém sporu nerozhodoval ex aequo et bono, jestliže se strany o tom dohodnou.

KAPITOLA III.**Řízení.****Článek 39.**

1. Úředním jazykem Dvora je francouzština a angličtina. Dohodnou-li se strany, aby se spor projednával ve francouzštině, vynáší se nález ve francouzštině. Dohodnou-li se, aby se projednával v angličtině, nález bude vyneset v angličtině.
2. Není-li dohody o jazyku, kterého má být použito, může každá strana při jednání používat jazyka, kterému dává přednost; rozhodnutí Dvora bude vydáno francouzsky i anglicky. Dvůr zároveň určí, který z obou textů se považuje za autentický.
3. Dvůr dovolí kterékoli straně na její žádost, aby používala jiného jazyka než francouzského nebo anglického.

Článek 40.

1. Spory s vznášejí na Dvůr podle okolností buď tím, že se mu oznámí, že je o tom zvláštní dohoda, nebo žalobním podáním zasláným tajemníkovi Dvora. V obou případech budiž označen předmět sporu, jakož i strany.
2. Tajemník Dvora ihned zašle podání všem, jichž se to týká.
3. Dá o něm rovněž zprávu členům Spojených národů skrze generálního tajemníka, jakož i všem ostatním státům, které jsou oprávněny vystupovat před Dvorem.

Článek 41.

1. Má-li Dvůr za to, že okolnosti toho vyžadují, je oprávněn, aby označil všechna zatímní opatření, která je třeba učinit na zachování příslušných práv každé strany.
2. S výhradou konečného rozhodnutí dá se o navržených opatřeních hned zpráva stranám a Radě bezpečnosti.

Článek 42.

1. Strany jsou zastoupeny svými zmocněnci. Mohou mít před Dvorem ku pomoci poradce nebo právní zástupce.
2. Zmocněnci, poradci a právní zástupci stran před Dvorem požívají výsad a svobod, kterých je jim třeba, aby nezávisle vykonávali svůj úřad.

Článek 43.

1. Řízení se skládá ze dvou částí, písemné a ústní.
2. Písemné řízení záleží v tom, že se Dvoru a stranám zašlou spisy, protispisy a pokud třeba i repliky; rovněž všechny písemnosti a průvodní doklady.
3. Zasílají se skrze tajemníka Dvora v pořadu a ve lhůtách stanovených Dvorem.
4. Ověřený opis každého dokumentu, který předloží strana jedna, zasílá se druhé.
5. Ústní řízení záleží v tom, že Dvůr slyší svědky, znalce, zmocněnce, poradce a právní zástupce.

Článek 44.

1. Jde-li o doručení jakýchkoli oznámení jiným osobám než zmocněncům, poradcům a právním zástupcům, obrací se Dvůr přímo na vládu státu, na jehož území má být oznámení doručeno.
2. Totéž ustanovení platí, kdykoli je třeba zařídit, aby byly opatřeny průvody na místě.

Článek 45.

Ústní jednání řídí předseda, neb nemůže-li předsedati, místopředseda. Jestliže nemůže předsedati žádný z nich, předsedá služebně nejstarší z přítomných soudců.

Článek 46.

Ústní jednání přede Dvorem je veřejné, ledaže Dvůr rozhodne jinak nebo že strany žádají, aby veřejnost byla vyloučena.

Článek 47.

1. O každém přelíčení se vede protokol, který podepíše tajemník Dvora a jeho předseda.
2. Jen tento protokol je autentický.

Článek 48.

Dvůr vynáší nařízení o řízení sporu, rozhoduje, jak a kdy každá strana musí učiniti konečné návrhy, a zařizuje co třeba ve věci průvodního řízení.

Článek 49.

Dvůr může ještě před počátkem ústního jednání vyzvati zmocněnce, aby předložili všechny doklady a poskytli všechna vysvětlení. Je-li to odepřeno, výslovně to zjistí.

Článek 50.

Dvůr může kdykoli pověřiti jednotlivce, těleso, úřad, komisi nebo jinou organizaci, kterou si vybere, aby provedli šetření nebo dali znalecký posudek.

Článek 51.

Za ústního jednání se dávají svědkům a znalcům závažné otázky za podmínek určených Dvorem v soudním řádě dotčeném v článku 30.

Článek 52.

Když Dvůr dostal ve lhůtě k tomu určené důkazy a průvody, může zamítnouti další ústní nebo písemné průvody, které nabízí jedna ze stran, ledaže druhá souhlasí.

Článek 53.

1. Když se jedna ze stran nedostaví nebo vůbec svou při nehájí, může druhá strana žádati, aby Dvůr rozhodl ve prospěch jejích návrhů.
2. Dříve než tak učiní, musí se Dvůr přesvědčiti, nejen že je příslušný podle článků 36 a 37, ale také, že se přednesený nárok zakládá na skutečnosti i právu.

Článek 54.

1. Když zmocněnci, poradci a právní zástupci za řízení Dvora vyložili soudu své stanovisko ve sporu, předseda prohlásí ústní jednání za skončené.
2. Dvůr se odebere k poradě o nález.
3. Úřada soudu je neveřejná a zůstává tajnou.

Článek 55.

1. Všechny otázky se rozhodují většinou hlasů přítomných soudců.
2. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy nebo toho soudce, který ho zastupuje.

Článek 56.

1. Nález uvádí důvody, na nichž je založen.
2. Obsahuje jména soudců, kteří se účastnili rozhodování.

Článek 57.

Jestliže nález nevyjadřuje vcelku nebo zčásti jednomyslné mínění soudců, má každý soudce právo vysloviti mínění odlišné.

Článek 58.

Nález podepíše předseda a tajemník Dvora. Je vyhlášen ve veřejném sedění, když o tom byli dříve zmocněnci řádně zpraveni.

Článek 59.

Rozhodnutí Dvora je závazné jen pro strany a tu jen, pokud jde o určitý případ.

Článek 60.

Nález je konečný a bez odvolání. Dojde-li k sporu o smysl nebo dosah nálezu, vykládá jej Dvůr na žádost kterékoli ze stran.

Článek 61.

1. Žádost o revisi nálezu může býti podána, jen když se zakládá na tom, že byla objevena nějaká skutečnost rozhodujícího významu, která v době, kdy byl nález vynášen, byla neznáma Dvoru i straně žádající o revisi, ovšem když tato neznalost nevyplývala z nedbalosti.
2. Řízení o revisi se zahajuje nálezem Dvora, který výslovně zjišťuje, že je tu nová skutečnost, příznává jí takovou povahu, že odůvodňuje revisi, a prohlašuje, že z toho důvodu je žádost přípustná.
3. Dvůr může žádati, aby dříve než povolí revisní řízení, bylo vyhověno ustanovením nálezu.
4. Žádost o revisi musí býti podána nejpozději do šesti měsíců po tom, kdy byla nová skutečnost objevena.
5. Žádost o revisi nemůže býti už podána, když uplynule deset let ode dne nálezu.

Článek 62.

1. Kdyby některý stát měl za to, že by nějaký jeho zájem právní povahy mohl býti dotčen rozhodnutím ve sporu, o němž běží, může požádati Dvůr o svolení k intervenci.
2. Je na Dvoru, aby rozhodl o této žádosti.

Článek 63.

1. Kdykoli jde o výklad úmluvy, v níž jsou stranami jiné státy než ty, jichž se spor týká, tajemník Dvora to ihned oznámí všem takovým státům.
2. Každý stát, který dostane takové oznámení, má právo intervenovati v řízení; použije-li ho však, je výklad daný nálezem pro něj rovněž závazný.

Článek 64.

Každá strana nese své vlastní náklady, ledaže Dvůr rozhodne jinak.

**KAPITOLA IV.
Posudky.****Článek 65.**

1. Dvůr může dáti posudek o jakékoli právní otázce na žádost kteréhokoli tělesa, které je chartou anebo podle charty Spojených národů oprávněno o něj žádati.
2. Otázky, o nichž se žádá ode Dvora posudek, předkládají se mu písemným podáním přesně vykládajícím otázku, o níž jde, a doprovázeným všemi doklady, které ji mohou objasnit.

Článek 66.

1. Tajemník Dvora zpraví ihned o žádosti za posudek všechny státy, které mají právo vystupovati přede Dvorem.
2. Každému státu, který je oprávněn vystupovati přede Dvorem, nebo mezinárodní organizaci, o níž Dvůr nebo, nezasedá-li, jeho předseda mají za to, že může poskytnouti o dané otázce informace, oznámí tajemník Dvora zvláštním a přímým sdělením, že je Dvůr ochoten přijmouti ve lhůtě předsedou stanovené výklady písemné aneb ve veřejném sedění k tomu cíli konaném vyslechnouti ústní výklady o té otázce.
3. Jestliže by stát, oprávněný vystupovati přede Dvorem, nedostal zvláštního sdělení dotčeného v odstavci 2 tohoto článku, může vyjádřiti přání, aby mohl předložiti písemný výklad nebo býti slyšen; Dvůr o tom rozhodne.
4. Státům a organizacím, které podaly písemné nebo ústní výklady nebo obojí, bude dovoleno, aby se vyslovili o výkladech podaných jinými státy nebo organizacemi, a to způsobem, v rozsahu a lhůtě, o nichž rozhodne v každém jednotlivém případě Dvůr neb, nezasedá-li, jeho předseda. Proto tajemník Dvora sdělí včas takové písemné výklady státům a organizacím, které předložily podobné výklady.

Článek 67.

Dvůr vyhlašuje své posudky ve veřejném sedění, když byl o tom dříve zpraven generální tajemník a zástupci členů Spojených národů, jiných států a mezinárodních organizací, jichž se to přímo týká.

Článek 68.

Vykonáváje svůj poradní úkol, Dvůr se mimo to řídí ustanoveními tohoto statutu, která platí ve věcech sporných, pokud je uznává za použitelná.

**KAPITOLA V.
Změny.****Článek 69.**

Změny tohoto statutu se provádějí tímž postupem, jaký je určen chartou Spojených národů pro její změny, avšak s výhradou těch ustanovení, které by přijalo Valné shromáždění na doporučení Rady bezpečnosti ve věci účasti států, které jsou sice stranami zúčastněnými na tomto statutu, nikoli však členy Spojených národů.

Článek 70.

Dvůr má pravomoc navrhopati změny tohoto statutu, které považuje za potřebné, a to písemnými sděleními generálnímu tajemníku, aby o nich bylo jednáno podle ustanovení článku 69.

